

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

A Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Novák Elemér

Levelezési cím: 9652 Nick, Rákóczi F. u. 13.

Telefonszám: 70 205 2191

E-mail cím: anna1761@freemail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

A nicki Műgát

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☒ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

A Rába folyó 68,5 folyam-kilométerében Nick község külterületén található

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☒ megyei	☐ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A nicki duzzasztómű a Rába folyó 65,5 fkm szelvényében helyezkedik el, a Vas megyei Nick és Kenyeri községek határában. A Nicki duzzasztómű, illetve annak elődei igen nagy szerepet tölthettek, ill. töltenek be a Kisalföldi medence vízgazdálkodásában. Először a Kis-Rábán lévő vízimalmok energiaforrása volt a Rábából betáplált víz, majd egyre nagyobb jelentősége lett a térség öntözővízzel való ellátásának. Az első duzzasztógátakat a XIX. században rözséből illetve betonból készítették. Ezeket a fix gátakat az árvizek és a jég rendszeresen tönkretették, ezért többször kellett azokat újraépíteni. 1932-ben a Rábaszabályozó Társulat indítványára, új négynyílású vasalt beton duzzasztómű készült, és különböző átépítésekkel a mai napig üzemel. A duzzasztónyílások elzárása hidraulikus elven mozgatható nyerges gát került beépítésre, vörösfenyő pallóborítással. A hordalék leeresztő nyílás elzáró szerkezete szegecselt acélszerkezetű kettős kampós síktábla amelyet a nyílás fölé épített gépházba elhelyezett elektromechanikus felhúzó berendezés mozgat. A szükséges villamos energiát a jobb parti pillérben kialakított Francis-turbinás törpeerőmű biztosította. A létesítmény átfogó felújítása során mindhárom duzzasztónyílásban elbontásra kerültek a nyerges gátak, és Magyarországon elsőként került beépítésre tömlős gátas elzárás. A három nyílásba beépített tömlők 24 m hosszúak, maximális magasságuk 1,83m A tömlő az alaplemezbe bebetonozott töltőcsövön keresztül a működtető aknából vízzel feltölthető és benne a tömlő külső víznyomásához képest túlnyomás hozható létre. Ezáltal a tömlő hengeres alakot felvéve biztosítja a duzzasztást. A tömlőben lévő víz ürítésével, illetve a túlnyomás csökkentésével a tömlő ellapul,

magassága csökken, mozgógátként is működik. A Nicki duzzasztó felvívén 1999-től csónakkiemelő műtárgy várja a vízitúrázókat, az alvízi sólya könnyebbé teszi a csónakok vízrebocsátását. A duzzasztómű környezete kedvelt horgász és pihenőhely. A duzzasztó feletti szakaszon fák, változó szélességű erdősávok szegélyezik a partot. Ezen a mederszakaszon, több helyen fordulnak elő gödrök, uszadék-torlaszok, ahol helyenként 5-6m-es mélységeket is rejt a Rába. Egy 1999-ben kezdődött beruházás eredményeként 2008 márciusában elkezdődött a Nicki duzzasztónál épített vízerőtelep próbaüzeme. A vízerőmű Kenyeri közigazgatási területén található, de szerves részét képezi az így kialakult hármas egységnek. A duzzasztó, mely a Hanság vízutánpótlását hivatott ki szolgálni a Kis-Rábán keresztül, a hallépcső, mely a vízi élővilág számára teszi átjárhatóvá a csaknem ötméteres szintkülönbséget és az vízerőmű, mely a (megépüléséig hasznosítatlan) víz energiájával villamos áramot termel, mely 3000 családi ház villamos energiaigényét képes fedezni. Az építmény szinte el van rejtve a talajszint alá. Az építkezés befejeztével a táj néhány éven belül rehabilitálta saját magát, az üzemvízcsatorna és a hallépcső a vadkacsák kedvenc költőhelye lett. A hallépcsőben megjelentek a márna a domolykó, a keszegfélék ivadécai, s velük együtt a ragadozó halak is. Az 1930-as évektől kezdve kedvelt kirándulóhely egy új elemmel gazdagodott. Az eredeti nyerges-gát egy darabja ma is megtekinthető

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Ez a típusú duzzasztó mű Magyar országon egyedi megoldásnak számított, Európában Svájcban található hasonló Európán kívül pedig csak Mexikóban .

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- **ÉDUVIZIG irattára Győr Rába Szabályozó Társulat iratok**

- **Nick, ahogy az elődök még látták ISBN 978 963 89970 0 5**

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.eduvizig.hu

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
3db fotó
2. Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
1db nyilatkozat

Nyilatkozat

Alulírott Szabó Ervin Nick, Petőfi s. u. 29. sz. alatti lakos kijelentem, hogy a javaslathoz csatolt sajtókészítésű fotók a javaslathoz, ill. a javaslatban szereplő helyi értékhez kapcsolódóan szabadon felhasználhatóak, közzé tehetőek.

Nick,2015.01.22.

Szabó Ervin